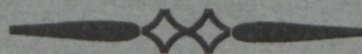

Aruanne

kirikliku waeste eest hoolekandmisest,
1. septembrist 1912 kuni 1. septembrini 1913

Rakvere Eesti koguduses.

Tallinnas, 1913 a.

Trükitud Aug. Mickwig'i trükikojas.

WAB-III-R
TH(2)-390
1811/4159-3

Aruane

kirikliku waeste eest hoolekandmisest,

1. septembrist 1912 kuni 1. septembrini 1913

Rakwera Gesti koguduses.

Tallinnas, 1913 a.

Trükitud Aug. Mickwitz'i trükikojas.

Laulud

Iõikuse pühäl,

6. oktobril 1913 a.

I.

Alguslaul.

Wiisil: Jeesus, surma ärawõitja.

Jõsand, wägede Jehoowa, Lauldes tahan kiita Sind!
Setš mu, Jumal, Waimu wäega Rõrgest ise täida mind.
Imetargad on Su nõuud, Imesuured Sinu teud. Tuhat
tänu kõigest wäest Laulan Sulle felle eest.

Isa, armu oled heitnud, Meie peale lõpmata; Meie
aidad, salwed täitnud Omast armust wiljaga. Sinu helde
armukäsi Toetades meid ei wäsi. Tuhat tänu kõigest wäest
Laulan Sulle felle eest. —

Kiitus, tänu olgu Sulle, Jõsand Jumal, kõigest wäest!
Rohke abi tuli mulle Siinamaale Sinu käest. Mind Sa edes-
pidi sinna Taewa poole äita minna, Kus siis ikka igawest
Laulan Sulle südamest.

II.

Pealaul.

Wiisil: Oh wõitlejad, et käige peale. 138.

Mu Jumal Isa, ilma Looja Ja kõige asja tegija,
Ja kõige rahwa õnnetooja, Sind kiidab terve ilmamaa: Me
austame südamest, Sind Jumal Isa, igawest!

Sa wõid mind wäga ülendada, Mind teha oma sarna-
setš; Nii kallist wara mulle anda, Et ma saan kõige rikka-
maks. Mu armastus on Jeesuke, Muud rõõmu ma ei tahagi.

Ra ilma warast annad mulle Nii palju kui ma tarwitan;
Ei mulle ilmas puudus tule, Rõik head ma rohkest Sinult saan.
Ma süda sulab, rõõmustab, Et Sinu film mind juhatab.

Rui peaksin ka puudust tundma Siin elades maailma peal,
Rõik pean siiski kätte saama, Rui saan ta au näha seal.
Mu armastus on Jeesuke, Muud rõõmu ma ei tahagi.

Oh saaksin Sind nii austada, Rui süda ihkab minu sees,
Siis maa ja taewas saaksid kuulda, Et Sa mu ainus abimees.
Su nime kiita järgeste, See olgu minu armsam töö.

III.

Rantsli salm.

Wiisil: Ma kummardan, Sind, armuwägi.

Su arm on ära arwamata Ja Sinu wägi mõõtmata,
Su suurus ära mõtlemata, Su heldus kestab lõpmata. Meil
anna leiba heldest käest Ja elu, õndsust igawest.

IV.

Enne palwet.

Wiisil: Oh Jeesus Kristus tule Sa.

Nüüd Püha Waim, meid õpeta Su sõna meeles pidama,
Sind paluma suust, südamest, Et usk, arm, lootus tuleks sest.
Tee lahti suud Sind tänama Ja kiitma südant walmista:
Mul õiget usku anna ka, Su nime tundma õpeta.

V.

Lõpu laul.

Wiisil: Oh wõtkem Jumalat.

Oh armumeri, Sa, Nüüd üle ilma tungi, Loo oma
laentega Sa uueks kõiki hingi, Et kõigist meelehea Me
Isal oleks teal Ja meie ülenda Wõiks Teda taewas seal.

Armas Rakvere Eesti kogudus!

Viimaste kahe aasta aruande raamatutes oleme sellest rääkinud: 1) kuidas wiisi Iisraelis, wanaseaduse ajal, waeste eest hoolitseti ja 2) kuidas paganlik maailm püüdis waeste elujärge kergitada. Tõsist, korraldatud armastuse tegewust ei tunnud mõlemad mitte, sest et juutidel ja paganatel puudus **armastus**. Seda leiame ainult ristikoguduses ja sellepärast pidi siin ka uus, armastusest väljakaswaw waeste eest hoolitsemine algama. Ristikoguduses ei ole mitte ainult mõned üksikud koguduse liikmed halastust ja armastust hädaliste ja abitarwitajate wastu üles näidanud, waid terve kogudus on algusest saadik seda kohuseks pidanud, oma ametikandjate läbi waeste eest hoolitseda ja muretseda. Seega on ka ristikogudus omast uuest elust kõigeparemat tunnistust annud ja meie ei wõi üht niisugust kogudust mitte ettegi kujutada, kes ilma armastuse tegudeta wõiks ilmas korda saada, sest et need teod on temaga otsekui kaasa sündinud, üks osa koguduse olemisest. — Ei ole ju ristikoguduse Isand ja pea armastust mitte ainult käskinud ehk õpetanud, waid Ta on seda ise ikka ülesnäitanud ja on seega kõige armastuse tegude alustajaks, isiklikuks algajaks olnud. Et põhjatu armastus isiklikult Jeesuses Kristuses ilmus, et Tema, armastusest aetud, meie juure tuli ja siin maa peal elu elas, mis esimesest kuni wiimse hingetõmbamiseni armastuse teenistuses seisis, et Isand ennast wiimaks armastuse pärast meie eest on ristisurma annud, — see on ka tema koguduses kõige armastuse elu alguseks ja hallitaks saanud ja jäänud. Ta ütleb ka ise: „Inimese Poeg ei ole mitte tulnud ennast teenida lastma, waid ise teenima ja oma hinge andma lunastuse hinnaks paljude eest“ (Matt. 20, 28.). Kõik Tema töö seisis siin maa peal selles, et siin taewariiki ehk Jumala riiki asutada. Jumala riik on aga ka inimeste osasaamine, kus Jumal tingimata kui kõigewägewam walitseb. Et aga Jumal ise armastus on, siis on ka Tema riik armastuse riik nende inimeste osauses, kes Kristuse läbi Jumalaga on äralepita-

tud ja oma elu armastusele pühendavad. Selle riigi liikmetel on elu ülesandeks: „Täieline olla, nii kui nende taewane Isa täieline on“ ja sellepärast ka „armulised olla, nõnda kui ka nende Isa armuline on“ — (Luuk. 6, 36.). — Jumala riigi õigus, mida Issand omakstelt nõuab, ei ole siis ka muud, kui elu armastuses. Just sellepoolest ongi ristiiinimeste õigus parem kui kirjatundjate ja wariseeride õigus, et ristirahwas halastust ja armastust tunnewad, mida wiimased täieste kõrwale on jätnud. Küll leiame juba wanast seadusest armastuse käsusõnu „Sina pead Jumalat üle kõige asjade“ ja „Sina pead oma ligimest armastama kui iseennast“, aga meie Õnnistegija wõtab need mõlemad käsusõnad üheks kokku ja teeb armastuse käsu põhjusseaduseks Jumala riigis. Issand näitab, et armastusest Jumala wastu kasvab wälja armastus ligimese wastu ja et need mõlemad käiwad käsikäes. Ilma armastufeta Jumala wastu pole ka mitte õiget ligimese armastust ja oled sa ligimese wastu külm ja kõwa, ilma armuta inimene, siis ei ole ka mitte Jumala armastust su südames leida.

Paganlik maailm ei suutnud mitte selle tundmisele jõuda, et kõiki inimesi, ilma wahet tegemata tuleb armastada. See tuleb sellest, et mitme jumala austamine ja kummardamine inimesed lahku kiskus: ühele meeldis see jumal, teisele jälle teine ja nad põlgasid neid, kellele nende isiklikud jumalad mitte ei meeldinud. Ristitoguduse liikmed tunnewad aga üht ainust tõsist Jumalat, kes igauht isikut siin maa peal ühel wiisil armastab, seepärast ühendab ristiusk inimesi ja nad tunnewad, et nad kõik on ühesugused armualused Jumala lapsed, kellel kohus on üksteist armastada. Juuda rahwas tundsiwad ka küll üht ainust Jumalat, aga nad lahutasiwad Jumala armastust ligimese armastusest ära. Wariseerid arwasid, et nad korraliku eluga ja seaduse täitmisega armastust Jumala wastu üles näitawad, põlgasiwad neid, kes riigi- ja Jumala käskusid mitte nii karwa pealt ei täitnud, kui nemad, ja unustasiwad seal juures seda koguni ära, et armastus Jumala wastu ennast armastuses ja halastuses inimeste wastu üles näitab ja awal-

dab! Ristifoguduses on aga ligimese armastus otsekui peegel, mis armastust Jumala vastu avaldab ja näitab, seepärast on siin kõik waheseinad langenud ja inimesed on kõik ühe õiguslisteks ja ühesugusteks Jumala riigi liikmeteks saanud. Selles armastuse riigis on kõik rahwuse, — seisuse, — sugu- ja muud wahed ilma tähtsuseta ja sellepärast ei tohi meie oma armastuse tegewuses mitte wahet teha ühe ja teise wahel. Hädaline, waene ja wilets on Jumala ees iga inimene ja seepärast ka see minu ligimene, kelle vastu ma armastust pean ülesnäitama. Ta on niisama, kui minagi, Jumala riigi liige ja minu elu ülesanne on, teda armastada ja aidata. Ristiinimese armastus ei nõua mitte auu ja tasu, waid ta on omakasu nõudmata, iseennast ära salgaw. Armastus Issanda Jeesuse Kristuse vastu on see tegur ehk wedru, mis mind sunnib head tegema ja abi andma. Ristiinimene tahab armastuse tegudega oma wendade ja õdede seas ainult Issandat teenida ja sellega Jumala riiki kaswatada ja edendada.

Sellest selgub, et ristifoguduses hoopis teiste filmadega waeste peale waadatakse, kui Juuda- ja pagana rahwa juures. Seal, iseäranis paganate seas, ei arwata waesel ja hädalisel inimesel ühtegi wäärtust olema, ta ei too ei üksikule rikkamale inimesele ega ka riigile ühtegi kasu, waid on tõepoolest neile ainult koormaks ja sellepärast ei maksa mitte tema elu andetega pikendada. Meie anded ei jõua kõiki waeseid mitte õnnelikuks teha, seepärast pole ka mitte tarwis mõnele üksikule anda. Seal puudub heategemisel igasugune otstarbe, sest et elul muud kõrgemad sihti ei ole, kui riik ja omakasu. Ristiinimene näeb aga iga üksku koguduse liikme sees inimest, olgu ta ka kõige waesem ja wiletsam, ja see inimene on Issandast määratud selleks, et ta Jumalariigi liikmeks saaks ja jääks. Kui see ka igal ühel arusaadaw on, et meil wõimata on kõik häda ja puudust maailmast ära kaotada, siiski teame meie, et ükski puudus, wiletsus ja häda ei wõi ega tohi takistuseks olla, Jumala riigi liikmeks saada ja jääda. Sellele sihile wõib ka wilets ja waene jõuda ja sellepärast tahame meie neid aidata ja oma armastust üles näidata. Kui siis mõni ütleb: „Ar-

maastuse töö on asjata, sest kõik ei jõua meie mitte aidata ja õnnelikuks teha," — ja halastuse tööst osa ei võta, siis on sellel ütlejal täieline paganarahva arvamine ja ilmawaade. Kristliku armastuse töö otstarbe ei ole mitte kõik häda ja puudust maailmast ära kaotada, vaid Jumala riiki edendada. Kristus ei ole mitte mõni seltsielu uuendaja (sotsialist), vaid Jumala riigi tooja ja asutaja ja sellest võib igalüks osa saada, olgu ta rikas ehk vaene, ülem ehk alam, waba ehk ori. Meie Õnnistegija, kes ütleb „sest waeseid on ikka teie juures“ (Joh. 12, 8.) ei ole mitte tulnud waesust kaotama, vaid waesetele Jumala riiki tooma. Ta ei ole mitte tulnud, et kõik häda maailmast hävitada, sest ta kuulutab oma jüngritele „maailmas on teil ahastust“ (Joh. 16, 33.), vaid ta tuli kurwe rõõmusestama. Tema elutöö pole mitte olnud seltsi elu uuendamine, vaid Jumala riigi asutamine.

Meie oleme seda juba näinud, et sealt poolt, kus arwatakse, et siinse maapealse eluga on kõik otsas ja mööda, — et elu teisel pool hauda tühi luuletus olla ja et igawest elu olemas ei ollagi, — meie ühtegi armastuse tööd oota ja loota ei või. Seal loetakse inimest ainult mööda minewaks, ilma igawese tähtsusetu nähtuseks, kes surmaga ära kaob, sellepärast olla see täiesti üks ta puhas, kas teda on siin ilmas või mitte. Mida warem ta sureb, seda ennemine saab ta omast waewast lahti! Kristus otsustab aga teiseti ja ütleb: „Iga üksiku isiku elu on väga tähtis, sest et igalüks, ka kõige waesem ja wiletsam inimene, on kutsutud oma ülesandeid Jumala riigis täitma, olgu see töö ehk toimetamise, tiusatuste või kannatuste läbi. — Nende ülesannete seadja ja asutaja, meie Issand Jeesus Kristus, on ise maailmast küll lahkunud, ta ei wiibi mitte ihu filmade ees, aga ta tuleb kord tagasi ja sellepärast peawad tema sulased, kuni Tema tulekuni, nende kätte antud taalenti-dega ustawalt kauplema. Igal üksikul inimese elul, ka kõige waesemal ja wiletsamal, on Jumala riigis suur wäärtus ja sellepärast tuleb seda elu ülespidada ja temale nii palju kätte muretseda, et ta Jumala riigi liikmena oma kohust ja kutsu

wõiks täita. Waesus wõib mõnda inimest takistada ja teda keelda, et ta ennast Jumala riigi liikmena mitte ei saa üles-tunnistada. Seal peab kristlik ligimese armastus appi tulema ja waesele nii palju pakkuma, et ta oma kutses saaks täita. Seesama ligimese armastus püüab waeseid ja hädalisi töewõlmuliseks teha, ei mitte sellepärast, et temal edespidi enam tarwis ei oleks sedasama isikut aidata, waid ainult sellepärast, et Jumala riigis ligimese armastust üles näidata ja seega oma kohut täita. Mõni rändaja siin maailma kõrbes sattub niisuguse häda ja wiletsuse sisse, et temal wäga raske pea wõimata on oma häda, waesust ja puudust kannatades aga süiski Issandat tänades, kanda. Jumala riigi liige peab aga ka puuduses, hädas ja wiletsuses oma Issandat tänama, see on tema kohus. Seal peab kristlik armastus niisugusele inimesele appi tulema ja tema häda kergitama, et ta seda puudust kannatades ikkagi suudaks Jumalat kiita ja tänada.

Mõnelt poolt tõendatakse, et Issand põlgab kõiki maailliku warandusi ja et ükski need Tema käskused täidawab, kes oma warandusest lahkuvad. See on küll tõsi, et kui meie tahame maailma üle walitseda, siis peame ennast ilmast lahti ütlemä, sest kes omas südames temast lahti on, see wõib ainult wabalt walitseda. Sellepärast peame meie maailma warandustest oma südant lahti tegema, et mitte waranduse orjad waid tema wabad peremehed olla. Seda nõuabki Issand, kui ta ütleb: „Ürge koguge enestele warandust maa peal, kus koi ja rooste rikub ja kus wargad läbikaewawad ja warastawad, waid koguge enestele warandust taewas“ (Matt. 6, 19. 20.). Sellepärast noomib ja hoiatab Ta meid: „Häda teile, kes teie rikkad olete! Sest teie rõõm on teie käes“ (Luuk. 6, 29.) ja „hõlpsam on, et kaamel nõelafilmafi läbi läheb, kui et rikas Jumala riiki saab“ (Matt. 19, 24.). — Ta ei nõua mitte rikkuse põlgamist, waid hoiatab niisuguste rikkuse eest ja nende omanikude eest, kes ainult oma kasu püüawad, oma warandust ainult isiklikude tarwituste peale kulutawad ja sellega mitte Jumala riigi nõudmist ei täida. — Kõik warandused on ainult

meie kätte ustud Issanda omandus ja ei too oma maapealse walitsejale mitte ainult õigusi kaasa, waid paneb wiimase peale ka tähtsaid kohustusi! Kellele ilmalikku warandust on antud, peab sellega Jumala riigis ka **teenima**. Et waranduse suurus meie seas nii mitmesugune ja wahed õige suured on, siis peab armastuse töö neid wahesid tasandama. Issand ei taha omanduse wahesid mitte ära kaotada, sest see on looduse seadus, aga Ta tahab, et kristlik armastus omanduse wahesid täiendaks, parandaks ja tasuks. Pea asjaks ei ole armastuse töös mitte see, kui palju keegi annab, waid mis suguse südamega ta seda teeb. Tuleb and armastusest, siis on ta Issanda meelepärast ja Ta peab sellest, niisama kui waese lese weeringast, rohkem lugu, kui rikkaste suurtest summadest (Mark. 12, 41.). Seal juures ei pea andide andja mitte mingisugust tasu ehk palka nõudma. Wariseeride kohta, kes armuandeid jagades koguduse kodades ja uulitsate peal seisivad ja eneste ees lastsiwad pasunat puhuda, ütleb Issand: „Neil on oma palk käes“ (Matt. 6, 2.). Nad tegid armutööd awalikult, et inimesed neid kiidaksid ja kiitus oligi nende palk. Kristus nõuab meie, tema järelkäijate käest, et armuanded saaksiwad salaja antud, sest „pahem käsi ei pea mitte teadma, mis parem teeb.“ Teiselt poolt tõutab Ta aga armastuse töötajaid mitte ilma tasuta jätta: „Kes ühte joodab karika täie weega, see ei jää omaft palgast mitte ilma“. See tõotatud palk ei ole aga mitte wäljaspidine, waid seestpidine ja ei seisa andega mitte ühenduses. Kes annetega Jumala riiki teiste juures edendab, see kasvatab seda ka iseene juures ja kes teistele halastust ja armastust üles näitab, see saab ikka palju paremine aru, et Jumala halastus ja arm tema enese wastu põhjatu sügaw ja suur on. „Õndsad on armulised, sest nemad peawad armu saama“ (Matt. 5, 7.), ütleb Issand.

Meie Õnnistegija Jeesus Kristus on ise waeste andeid wälja jaganud ja halastust üles näidanud, Ta on siis ka oma koguduses armastuse tegewust ise alustanud. Meie töö ei ole muud, kui Tema töö jätkamine. Armastuse töö on Issanda

enese käest tulnud ja kogudusega ühes sündinud. Aga meie ei pea mitte arvama, et ainult kogudus peab seda tööd tegema, ei mitte, vaid seda peavad ka riigivalitsus, kodanlikud kogud (wallawalitsus), ühised ja feltid tegema. Restajal arwati küll, et armastusetööd peab ainult ristikogudus tegema, aga see pole mitte õige. Siis tuli aeg, kus seda tööd koguduse käest ära taheti kiskuda ja ilmalikkudele ühisedele, waeste komisjonidele anda. Seda mõtet toonitab iseäranis meie aeg, aga ka see ei ole mitte õige. Nii kui Jumala riiki ilma kirikuta ja usuta maa peal olla ei võdi, nii kaoks ka teistest ringkondadest kõik tõsine armastuse tegewus, kui kiriklik armastuse töö otsa lõpeks. Waeste eest hoolitsemine kannaks siis koguni teist wilja, oleks iselaadi ja meie ei võiks teda enam mitte **armastuse** tööks nimetada. Rõige armastuse hallitaks on ja jääb see Isa armastus Jeesuse Kristuse sees, millest kirik ei mitte paljalt sõnadega, vaid ka oma tegudega tunnistust annab, nimelt seeäbi, et ta ise armastuse töösid teha püüab ja ka teeb. Ristikoguduse poolt tulewad kõikidele teistele ringkondadele äratused ja wäed, et nad võiwad armastuse tööd teha; kogudus kasvatab ja külwab teistes ringkondades õiget armastuse tegewust, niisama kui seda Issand ise oma jüngerite seas külwas ja kasvatas. Et paganate seas ja Israelis ristikogudust mitte ei olnud, kes armastuse töösid oleks kõrgemalt silmaringilt õpetanud ja juhitanud, sellepärast ei olnud seal ka mitte tõsist korraldatud armastuse tegewust. Nelipühi päew see ristikoguduse sündimise päew, on ühtlasi ka kristliku kirikust lahutamata armastusetöö sündimispäew ja algus.

Rui meie nüüd, lõpuks, eelnimetatud mõtteid armastuse töö tegewuse üle Rakvere Eesti koguduse kohta tarvitame, mis võime meie siis tunnistada?

Tänu Jumalale, ka meie koguduses, on armastust waeste vastu leida. Seda ei võdi keegi salata, seda tunnistawad ka arwud selles aruande raamatus. Minewal aastal pidin küll kurtma, et anded waeste heaks kahanewad, nüüd aga wõin ma rõõmuga tunnistada: waeste anded on tänawu märksa tõusnud

610 rbl. 37 kop. pealt 760 rbl. 08 kopiku peale. See on meie koguduse auks ja isiklikult minule suureks rõõmuks ja usufinnituseks olnud. Siiski pean siin küsima: kas meie armastusetöö on ka Rakvere koguduses **iileüldist** ojavõtmist ja lugupidamist leidnud? Oh, kui palju on ka meie koguduses neid, kellel waeste heaks kopikatki anda ei ole, sest et nad oma raha kümnerublade wiisi monopoli poodidesse ja õllekõrtsidesse kannawad, et omale kalli raha eest õnnetust, roppust, poris ja mudas põherdamist osta! Sinna jooksewad koguduse käest kümned tuhanded kokku, ka kino tarwis on raha küll, aga waestele andeid anda ei ole! Püha kiri aga ütleb: „Mis inimene külwab, seda tema ka lõikab, kes liha peale külwab, see lõikab lihast hukatust“ ja seda tõendawad ka elu nähtused. Kes aga armastuse peale külwab, see lõikab sellest ka armastust Sumala ja inimeste juures. Oh, et nende arw ikka enam ja enam suureneks, kes seda õnnistust otsiwad ja saawad!

Ja teie, kell weel oma lihased wanemad on, teid armsad lapsed palun ma, oma wana elatanud isale ehk emale armastust wastu tuua. Urge pange pahaks, et seda siin nimetama pean, sest nii mõnigi wanake on möödaläinud aastal, hädast aetud, minu juure tulnud abi paluma, sest et nende lapsed oma püha kohust nende wastu ei täida! Needsamad wanemad on omal ajal lapsi küll pidanud teenima, nad on laste pärast ka nälgagi kannatanud ja kõige paremad suutäied lastele annud. Nüüd on nad wanad ja jõuetumad ja lapsed — ei hooli neist. Jah wanal sõnal on tuline õigus: üks isa toidab ennemine kuus last, kui kuus last ühte isa!

Mõnele niisugusele wanakesele pidime meie tema wiletsat elujärge wäikese ande läbi kergitama ja mõistlikud koguduse liikmed ei saa wististe selle üle nurisema.

Üht asja tahan aga siin jällegi korrata: meie waeste eest hoolekandjad pole koguduse waeste waraga mitte kergemeelselt ümberkäinud, waid nad on ikka püüdnud teie kopikaid ja rublasid oma kõige parema südametunnistuse järele ärajägada. Nad ei ole ka andeid mitte igale armu palujale annud, waid on

katsunud asja igakord ülekuulata ja paluja elukorraga tutvustada. Seepärast loodan ja ootan, et teie armsad koguduse liikmed, meie tööd täiesti usaldada võite ja ka usaldate.

Meie waeste kapitalide juure, mille intressid ära jagatakse, on tänawu väikene kapital juure kaswanud. Weebruari kuus, 1882 aastal, andis Sõmeru peremees Rуста Tiitso selleaegse õpetaja, praost Paukeri kätte 5 (viis) rubla selle tingimisega, et see raha kuni 30 rublani kasvaks ja siis tulewad selle kapitali intressid waestele kannatamise ajal ära jagada. Aprilli kuus 1887 pani ta weel 5 rubla juure. Nüüd on sellest rahast 30 rublaline kapital kaswanud ja intressid 1 rbl. 22 kop. saidwad tänawu esimest kord wäljaantud. Nii siis saame selle waeste sõbra, Rуста Tiitso, nime igal aastal meele tuletama. Sumal andku temale palju järelegijaid!

Rahelisa waest, kes möödalanud aastal abi saidwad, ei tarwita seda enam mitte, sest et nad sinna on ära koristatud, kus enam „nälga ega jänu ei pea olema, kus nende peale ei pea enam langema ei päike ega mingisugust palawat“. Teised on aga jälle asemele tulnud, kes meie käest abi paluwad ja ootawad ja selle kohta Jeesus ütleb: „Waesed on ikka teie juures“ (Matt. 26, 11.). Nende ja endiste abisaajate nimel paluwad selle koguduse waeste hoolekandjad koguduse liikmeid: aidake nüüd jälle kallist armastuse tööd edasi teha, sest **„annad ja waesele, siis laenad ja Sumalale“**.

Rakwere Cesti koguduse kirikliku waeste hoolekandmise nimel:

Õpetaja L. Pallon.

Aruanne

Rakwere kirikliku waeste eest hoolekandmisest Cesti koguduses, 1. septembrist 1912 kuni 1. septembrini 1913.

Sissetulek:		Rbl.	R.
Lauarahwa käest		297	—
Üksikud anded		255	50

	Rbl.	R.
Aruande raamatute läbi	42	30
Piira mõisa proua v. Grünewaldt'i käest	10	—
Ühe wõõra koguduse liikme poolt, kelle eluteed Ju- mal õnnistanud	4	—
Sinrik Bender'i mälestuseks	4	50
An Möllits'i mälestuseks	5	—
Mari Kabel'i mälestuseks	10	—
Hans Usfin'a mälestuseks	10	—
Trahwi raha	13	50
Waeste tagawara-kapitali intressid	19	09
Rahe kapitali, Funke ja v. Eszen'i intressid	8	55
Rustu Tiitso waeste kapitali intressid	1	22
Leerilaste laululehtedest	5	22
Kolmest leitud rahakotist — kokku	—	62
(et mitmekordse teadaandmise järele keegi neid ei pärinud, sai raha waeste heaks määratud)		
1. Septembril 1912 jäi kassasse järele	73	58
Summa	760	08

Wäljaminek:

Uresi waestele:

1) Jaani tütrele, Miina Pilt	11	—
2) Juhani lesele, Maarja Remet (sur. 20. aug. 1912)	—	—

Arkna waestele:

3) Gustawi tütrele, Anni Bömm	6	—
4) Andrese pojale, Jakob Tifferber.	12	—

Kaarli waestele:

5) Reinu lesele, Triinu Grönberg	11	—
6) Hansu lesele, An Jonas	10	—
7) Sinriku lesele, Cewa Priimann	10	—
8) Mihkli lesele, Mari Onga	3	—

Karitsa waestele:

	Rbl.	R.
9) Hansu lesele, Mari Hein (furn. 29. mail 1913)	6	—
10) Madise pojale, Jaak Karrik (furn. 24. nov. 1912)	2	—
11) Hansu lesele, Mari Willberg (furn. 11. apr. 1913)	5	—
12) Jaani lesele, Mari Jalg	8	—
13) Jaani lesele, Rai Hinno	8	—
14) Eduard Karrik'a waestele lastele	2	—

Kloodi waestele:

15) Jüri pojale, Gustaw Gebhard	6	—
16) Rottardi tütrele, Mai Weem	8	—

Rohala waestele:

17) Hansu lesele, Mai Müürisepp	9	—
18) Joosepi lesele, Kreet Terwe	8	—
19) Tõnise tütrele, Maarja Luiks	3	—
20) Jakob'i pojale, Jaan Went ja naesele Mai.	12	—
21) Joosepi lesele, Leen Witsut	8	—
22) Waesele lapsesele, Bernhard Laulik	5	50
23) Juhani Witsut'ile ja naesele Kadri	12	—
24) Kaarli naesele, An Peterson	8	50
25) Jaani tütrele, Mari Kirispuu	8	—
26) Juhani pojale, Toomas Tomel	4	—

Mätapea waestele:

27) Jakob'i tütrele, Leen Olli	8	—
28) Juhani tütrele, Liisa Koplit	6	—

Piira waestele:

29) Juhani pojale, Eduard Lindmann	15	—
30) Jüri Udriku perekonnale	1	50

Rakvere linna waestele:

31) Hansu lesele, Kadri Wirmann	12	—
32) Hansu lesele, An Plöts (furn. 28. apr. 1912)	7	—

	Rbl.	R.
33) Jüri lesele, Elts Wengar	6	—
34) Hansu tütrele, Leena Portmein	6	—
35) Waeselapsele Helene Antonie Walkmann	18	—
36) Juhani Halling'u perekonnale	1	50
37) Madise lesele, Mai Pelasaar	7	—
38) Juliuise pojale, Heinrich Waldsak (haige laps)	12	—
39) Jaani naene Anna Waldsak (sur. 30. nov. 1912)	—	—
40) Aleksandri naesele, Kai Lonts	3	—
41) Waeselapsele, Elfriede Freudenthal	6	—
42) Jüri pojale, Jüri Uebner	5	—
43) Waeselapsele, Arelie Johanna Neudorf	7	—
44) Waeselapsele, Helene Herma	9	—
45) Kustu pojale, Jüri Inno (sünd. 5. mail 1913)	10	—
46) Waeselelapsele, Juhani p., Aleksander Neudorf	1	—
47) Haiguse korral, Amalie Soon'ile	6	—
48) Jaan Pawlow'ile	5	—
49) Ewa Kingsepa 4 alaealistele lastele	6	—
50) Abrami pojale, Taawet Tomerias	4	—
51) Jaani tütrele, Aleksandrine Kos. Nilender	1	50

Rakvere walla waestele:

52) Jüri lesele, Mai Alwik	17	—
53) Tooma lesele, Ewa Laene	4	50
54) Jüri lesele, An Essenson	7	—
55) Mardi lesele, Mai Luuri	6	50
56) Julius Aleksander Freiberg'ile	12	—
57) Hansu lesele, An Käerd	13	—
58) Kaarel Kulda perekonnale	13	—
59) Kaarli tütrele, Leena Silber	10	20
60) Leena Kuldwere, waeselapsele	4	—
61) Jüri lesele, Maarja Truberg	4	—
62) Jakob Olmer'ile leiwa eest maksetud (surnud 2. juunil 1913)	4	59
63) Jüri tütrele, Liisa Lilienbach	6	—
64) Tooma lesele, Miina Wiita	1	—

Sõmmere waestele:		Rbl.	R.
65)	Joosepi tütrele, Miili Baher (surn. 22. nov. 1912)	2	—
66)	Mardi lesele, Mai Isak	7	—
67)	Kaarli pojale, Hans Margraw (nõdrameelne)	6	—

Uhtna waestele:			
68)	Mardi lesele, Madli Koppel	8	—
69)	Abрами pojale, Süri Luts	8	—

Waeüla waestele:			
70)	Mardi lesele, An Rentem	6	—
71)	Juhan Wahtra on surnud 23. juulil 1912	—	—
72)	Juhan Tiitsen'ile (surn. 5. nov. 1912)	3	—
73)	Gustaw Wahtra waeste lastele	2	—
74)	Jakobi pojale, Joosep Leppiko	2	—

Wettiki waestele:			
75)	Süri lesele, Juula Nebel	9	—
76)	Jaani naesele, Maria Waldof (pime)	4	—
77)	Mardi pojale, Toomas Remel	9	—
78)	Willemi lesele, An Raja	3	—

---

79)	Ühe kiriku-waese osa (kirikumehele)	44	34
80)	Kooliraha waeste-lastele	65	50
81)	Uruande lehtede trüükifulud	42	20
82)	1. septembril 1913 jäi kassasse järele	86	75
Summa		760	08

„Wäga õnnis on see, kes kehwa eest hoolt kannab.“

Saaw. laul 41, 1.

